

sterium med Anmodning om at faae en Affkrift af en ministeriel Resolution angaaende Ordningen af et vist Forheld, og erklærede, at han var villig til at betale for en saadan Affkrift, hvad der maatte fordrøes; men uagtet han anmeldte sig som Medlem af Rigsdagen og som vedkommende Bælgeres Rigsdagsmand, fik han det Svar, at man ikke saaledes kunde indlade sig med en Mand fra Gaden. Det er disse to Exempler, som jeg vilde tillade mig her offentlig at fremspøge, for at det kan staae fast, at man i selve Ministerierne gjør det næsten umuligt at opnaae det, som dog disse ministerielle Resolutioner gaae ud paa, men som man dog kun vil tilstaae gennem Administrationen som en Raade ligeoverfor Befolkningen i Landet. Jeg troer, at det derved vil blive klart, at Loven endnu er ligesaa fuldt nødvendig som nogensinde. Naar jeg seer hen til de Udtalelser, der ere komne fra den høitærede Justitsminister under Sagens anden Behandling, har jeg heller ikke opgivet Haabet om, at Regjeringen til Slutningen, naar Rigsdagen vedtager denne Lov, vil tilraade Hans Majestæt at give den sin Sanction. Den høitærede Justitsminister sagde, at han ved første Behandling havde udtalt, hvad der var hele Ministeriets Stilling til denne Lov, og at han ikke siden var bemyndiget til at udtale noget Andet. Deri laa altsaa, at den høitærede Minister selv har fundet, at han muligt fra det hele Ministeriums Side kunde blive bemyndiget til at stille sig anderledes til Sagen, og deri ligger en Udsigt for mig til, at den høitærede Minister selv anseer det for muligt, at Ministeriet paa et senere Trin af Sagen kan komme til at stille sig noget anderledes til den. Jeg skulde meget ønske, at det maatte komme dertil. Det forekommer mig, at de to Ministre, der her forhandle med Rigsdagen, have stillet sig meget imødekommende ligeoverfor private Lovforslag og private Endringsforslag, og have i det Hele taget viist Modtagelighed for, hvad der her har den almindelige Stemning for sig (Tscherning: Undtagen med Hensyn til Grundloven!) Disse to ærede Ministre have ikke talt til os om Grundloven, og jeg har med Billede lagt Vægt paa, at det var dem, der have stillet sig saa

velvilligt, at det skulde undre mig og dobbelt bedrøve mig, om de ikke i denne Sag kunde faae Ministeriet i det Hele paa deres Side. Denne Lov er mere og mere bleven til et Kjendemerke paa, hvorvidt et Ministerium kan siges at være gennemgaaende bureaukratist eller mere folkeligt. Det viser sig mere og mere, at det Spørgsmaal, denne Lov omhandler, er Bureaukratiets ømmeste Byld, thi det følger, at saalænge det gennem sine egne Tjenere og Medlemmer kan faae hemmelige Indberetninger om Befolkningen i Landet, har det derigennem en bureaukratist Magt overfor Befolkningen, som et bureaukratist Ministerium ikke kan give slip paa. Jeg troer derimod, at ethvert folkeligt Ministerium med Glæde vil gjøre det, fordi det maa erkjende, at Befolkningen dog ikke er til for Bureaukratiets Skyld, men at det staaer bedst til i det Land, hvor Embedsmændene og den øvrige Befolkning staae paa en god og tillidsfuld Fod overfor hinanden. Med disse Ord skal jeg anbefale Loven til Vedtagelse.

Sætte: Under Sagens første Behandling udtalte jeg Tvivl om Rigtigheden af nogle Anker, der bleve førte med Hensyn til Anvendelsen af det Circulaire, hvorefter der fra de forskjellige Ministeriers Side i sin Tid er givet Afgang til at faae Erklæringer meddeelte. Jeg veed ikke, om flere fremsatte en saadan Tvivl, men jeg kan i alt Fald antage, at det ærede Medlem ogsaa har sigtet til mine Udtalelser. Denne Tvivl kan jeg ikke fravige, men derimod er det ogsaa klart, at jeg ikke kan beskrive Rigtigheden af de to Exempler, han anførte, paa Tilfælde, der skulde være indtrufne, medens det dog med Hensyn til dem ogsaa turde komme an paa Maaden, paa hvilken Anmodningen fra Vedkommendes Side kan være stillet, og Beskaffenheden af det, hvorom der var Spørgsmaal. Saameget vil jeg dog udtale, at hvis Sagen har stillet sig saaledes, som det ærede Medlem har anført, er det en i høi Grad forkeert Fremgangsmaade, der er bleven fulgt i vedkommende Contoirer. — Den Bemærkning, jeg egentlig vilde gjøre, idet der ikke kan være Tale om her at komme nærmere ind paa Sammenhængen af disse to Tilfælde, er, at jeg holder mig fuldstændig overbeviist om, at naar de